

ЗАМАН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ГАЗЕТИ ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Оноуларыбыз, жумушларыбыз да бютюн оюмлу, жууаплы болурча, саулай экономикагъа, республиканы хар агамына да хайыр келтирурча эгерге

КъМР-ни Башчысы Арсен Канокову республиканы

Парламентине Посланиясы

Хурметли депутатла! Багъалы ата журтуларым! Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясына тийишликте, сизге кезилумен айткъымыз эте, республиканы жашаууну баш магъаналы сфераларында халы эм келир заманда биз бирге тамамларгъа ишлеу ислеринден кесими оюмлу билдирге сиеме. Посланияда власть эм управлене органына 2013 жылгъа эм жуукъ замангъа баш борчларына артыкъда кеп жер белонгенди.

Ол борчла алгъын белгиленилген ишлерибиз эмда муратларыбыз эсге алынчл тохтадырылгъандыла эмда Россия Федерацияны Президенти В.В.Путинни Федеральнй Жыйынгъа Посланиясында этилгинен баш магъаналы оноула мурдорланадыла. Биринчиси-республиканы экономикасын жангъа кырауду эмда анда жангы амалла сингдириуду. Экинчиси-экономикагъа социальнй-экономика борчланы тамамларгъа жетер чаклы бир инвестицияла салынырча этиуду. Учинчиси-инвестициялагъа бла бизнесни аякытыгъа тап онгла кырауду. Тертюнчиси- кырау управлене кыймыллы болурча этиуду. Акырында, бешинчи эм бек магъаналы комплексли социальнй политика бардыруу бла республиканы халкыны жашауун илгилдириуду, аны къолайын вдорюуду.

ОЮМ

Урушну ветеранларына энчи къайгырыргъа

КъМР-ни Башчысы Арсен Канокову Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентине Посланиясында эмда севдизле да да аны оюсонден келтирилген оюмларны айтадыла. Бютюн Парламентине Уруну, социальнй политика эм саулыкъ сакълану бла комитетини председатели Арсен Каноков Салим къз къараны билдирди: -Бу жолгъу Посланияда социальнй политика комплекс халда жашауда бардыргъа артыкъта улуу магъана берилгенди,

ЖКХ

Жаш спецнальстлеге срам уллуду

Къабарты-Малкъарда «Жашуу журт-коммунальнй мюлк эм кыруулу сфераларда эм ити жаш ишчи деген Битеуроссий конкурсу биринчи кезуеу бардырылады. Эришулене «Все дом» жаш тило проектин чеклеринде «Росмолоджь» федеральнй агентство къурагъанды.

БАЙРАМ

Ата журтха сиймекликни белгиси

2010 жылды Халкъла аралык черкек ассоциацияны исполкому 25-чи апрельди Адыг байракны кюнюна тохтадыргъанды. Бу жол аны бизни республикада авторобег эмда ингиде уа телсенеу бла белгилериледе. Байрам ишлеге жаш тило жамауу биригилени келечилери кеп санда къатышыркъыдыла. Адыг жаш тило халкыны ахшы журт-терлерин къайтаргъа кюрешиле эмда бу байрам кюнюно жаш тилоно шендогъу россиялы обществогъа къышула барууна чырмау этиуге къатыш-

аны шарт борчлары да салынгъандыла. Ол санда инвалидлеге, улайгъын адамлагъа, кеп сайбий ююрлерге, экюз эм кыар адамлары болмай къалган балачыкълагъа энчи эс бургулга, аланы жашауларын илгилдириуду кюч, къолдан келгени амалгазгъа керелис айткъанды. Керти кючгана граждандыла ол башында сагъыылгъан къаумларын социальнй, медицина жумушла бла тынгылы жалчытуу, сакъланы реабилитациялау,

сферада ишленгелени санындан 18-35 жылгъына чакырылгъанды. Эришуле ЖКХ бла кыруулу сфералда эм ити жамауу ишчи эм бу белюмде кырал предпритиялы кюч, къолдан келгени амалгазгъа керелис айткъанды. Керти кючгана граждандыла ол башында сагъыылгъан къаумларын социальнй, медицина жумушла бла тынгылы жалчытуу, сакъланы реабилитациялау,

кышууларын терселидила. Адыг байрамланы белгилеуеу башламчысы энтрогъар эм алим Аслан Ципилов болгъанды. Террористле аны адыг култураны пропагандалау эмда аны жагыртуу жаны бла улуу иш бардыргъаны кюн этпорюгенди. Миллет адыг-терелени къайтаруу Къабарты-Малкъарда дин-экстремист негилени жайлыуларын, жаш адамларыбызны бандподпольгъа къошулуларын тыгъга себеплик эттирди. Адыглары бакыларына атылган кюн керти оюмлары атулган

кертюрорге, экономиканы айнаытуу жаны жоуна чыгаргъа керек болурча. Экономиканы жетишилени айнаытуу мурдорун инновацияла тухтанларына биз тиоюнорге керекби. Сабек алак промышленностуно юсюнден баргъа. Бу белюмде модернизацияны терклендирирге, алыч технологияларын сингдирирге, производствону жангъа кыраургъа керек болурча.

Республиканы Правительствоу инвестиция проектлени толтуруу ючюн, кредитлени хайырланган предпритияла Россия Федерацияны кырал гарантияларын алыргъа себеплик этти жангы бла ишни коючлендирге тийишлиди. Промышленостуно 2020 жылгъа дерти айнытуу кеп болмай къабыл этилген федеральнй програмасына кере да бек улуу онгла бериледе. Анда белгиленин жумушлагъа битеу да 3,5 триллион сом къоартырга белгилене. Аны 500 миллиард чаклы бири федеральнй бюджетине белюнорюкюди. Республиканы кеп предпритияларына модернизация бардырыгъа бол чачылды. Правительствоу, Министрленост эм сагъуу-аулу промышленност, Экономиканы айнаытуу министрствосу, претияла кешери да ол программа тохтор ючюн, къолдан келгени амалгазгъа борчлудыла.

Республиканы конкуренцигъа чыдамлы къаурулу комплексли хайырлы ишлеуеу кере да болгъаны хакыды. Бизге жашуу журтла ишлеуеу иги да тирилтирге тюшериди. 2013 жылда индустриялы, ол санда унуз, энчи илеи юйлени къорулулау-бар болдырыу бла биз баргъанлыгъа берилген жашуу журтланы битеу илгени 287,5 мин квадрат метрге жетдирдиге

керекибиз, эски, оюла тургъан юйледе бла обшежителеде жашагъна кечерик мекьяманы да ары къошуу. Граждандланы бир къауумна фатраланы на-амгъа берюнуу рыногун тап кырауу-жашуу журтла ишлеуеу кевейтирге себеплик этерик бек хайырлы амал болгъанына саз да жокуу.

Республикада саулыкъ сагъуу-аулу модернизациялау тири аталма бла баргъа. Аны биз улуу багъуу учреждениларыбыздан башлагъан эдик. 2013 жылда белюнени ишени жангъа кырауу андан ары бардырылгъыды. Баш магъана уа саулык сакълану учреждениларыны ырыкси-техника онгарын коючлендирирге, системаны сагъуула информатизациялауга берилдикди. Саулык сакълану модернизациялау программасына кере медицина болушлык берюну юч даражалы системасы къурагъанды. Ол медицина жумушланы хайырлы стандартлагъа эм амаллагъа стационерга терк окуна жетдирдиге эмда багъууну «алтын сагъаны» ичинде башлагъа онг бериге кереди.

Медицина болушлык бла хар ким да жагътылыныр, аны качество игилени ючюн, энчи эмда бийик технологиялы болушлык этюну системасы, социальнй сакъланулаулау чыгъуу багъуулагъа багъууну да терлендирмей болушлык тююдию. Багъуу-профилактика учреждениларыны ырыкси-техника эм технология онгарын коючлендириу ишни да андан ары бардырыгъа керек болуп турды.

Кенеш

Энчи экономикалы зонаны схемасы жарашдырылгъанды

Север-Кавказ федеральнй округда турист кластерни кырауу жаны бла проектин жашауда бардыруу бла байланы озгъан жылда керти бардырылгъанды. Аны «Север Кавказны курортлары» проектин тамамы Алексей Казанов бардыргъанды. Анча Элбрус посёлканы администрациясы башчысы Курдан Усейир, «Север Кавказны курортлары» ОАО «КМР-де белюнюмо директору Анор Мацуков», «Приэльбурье» миллет паркны эм «Росинжиниринг» ЗАО-ну келечилери да къатышканды.

Юбюмде республикада турист-рекреация энчи экономикалы зонаны кырауу бла байланы магъаналы вопросла сюзюлгенди. Аны отогарына кере, «Приэльбурье» энчи экономика зонаны схемасын проект къабыл этилгени эм жуукъ заманда КъМР-ни Правительствоу Председатели биринчи заместители Ирина Марьяшва къабыл этерге жиберилдикди. Бююнголдун Республиканы ара шахарына Эсигизге салайкъ, Север Кавказ республикада турист кырауу жаны бла проект 2011 жылдан бери бардырылды.

поездлени эм пассажирлини жумушларына тийишликкъа къабарты чырмаула чыгъдыла. Республиканы ара шахарына хар кюн сайын «Нальчик-Москва» поезд келеди. «Нальчик-Адыг» поезд бла Прохладный эм Минеральные Воды шахаргъа жорюген электричкалар да терктер жорюле келине бекер, жангы чеклеринде темир эм автомобиль жолла къошулгъан жерде транспорт проблемла да болгъанды. Алайда да, бу проектин жашауда бардыруу хар жаны бла да магъаналы болурча. Жангы вокзалны «Кавказ» трассагъа жуукъ орнатылганы, къошуу региондан неча республиканы башха районларындан келген кешерле да себеплик эттерди артыкъа макуеу-терк-жетерге: «Нальчик» аэропорту энди энди ишленгик халкъла аралы аэропортка да андан жегил жетерге онг болукъды.

Бизни жол вокзалны кетерги, аны орнуна Нардана шендогъо кезиле ишлеге керекисиди. Ол кюнне аслам эс бургулганы анда, деп билдиргенди КъМР-ни Транспорт министрствосуну пресс-службасы. Бу министрствосуну откъуна къауула ишлеге керекисиди. Озгъан емюрюмо 60-70-чи жылларында анда аз-маз жангыртуу ишле да бардырылгъаны иди. Кыла аны белюмде, ол белюмде изиллеге келишмеги баянды: вокзалны мекьямны, аны алында майданы, перронну эм платформаланы кенгертиге эм амал, не жер жокуу. Аны себептери ара келген транспортну,

Бизни жол вокзалны кетерги, аны орнуна Нардана шендогъо кезиле ишлеге керекисиди. Ол кюнне аслам эс бургулганы анда, деп билдиргенди КъМР-ни Транспорт министрствосуну пресс-службасы. Бу министрствосуну откъуна къауула ишлеге керекисиди. Озгъан емюрюмо 60-70-чи жылларында анда аз-маз жангыртуу ишле да бардырылгъаны иди. Кыла аны белюмде, ол белюмде изиллеге келишмеги баянды: вокзалны мекьямны, аны алында майданы, перронну эм платформаланы кенгертиге эм амал, не жер жокуу. Аны себептери ара келген транспортну,

Баргъаны 2-чи бетеди.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

ТРАНСПОРТ

Хар жаны бла да айырмалы

Къабарты-Малкъарны Башчысы бла Правительствоу кенгерилген республиканы Транспорт комитетини ишени отогары чыгарылгъанды. Аны аны ишлеги жолланы юслеринден да баргъаны саз. Темир жол вокзалны кетерги, аны орнуна Нардана шендогъо кезиле ишлеге керекисиди. Ол кюнне аслам эс бургулганы анда, деп билдиргенди КъМР-ни Транспорт министрствосуну пресс-службасы. Бу министрствосуну откъуна къауула ишлеге керекисиди. Озгъан емюрюмо 60-70-чи жылларында анда аз-маз жангыртуу ишле да бардырылгъаны иди. Кыла аны белюмде, ол белюмде изиллеге келишмеги баянды: вокзалны мекьямны, аны алында майданы, перронну эм платформаланы кенгертиге эм амал, не жер жокуу. Аны себептери ара келген транспортну,

Бизни корр.

Къабарты-Малкъар Республиканы Кырал советиниги Юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы кырал власть органына полномочияларын тынгылы тамамларгъа себеплик этер кюнне эмда Къабарты-Малкъар Республиканы кырал власть органынагы синауларын бла биллимерин Къабарты-Малкъар Республиканы политика эм социальнй-экономика айнуунда не къаадо толу хайырланур муратда **Бегим этеме:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Кырал советиниги деген къулыгъуну кийирдиге;
2. Билай тохтадырырга: а) Къабарты-Малкъар Республиканы Кырал советиниги ишени ырыкси эм техника бла жалчытырга Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясына эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Ишенин управленясына бююруда;
3. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясы (З.К.Шаширов) бир айна ичинде «Къабарты-Малкъар Республиканы Кырал советиниги Юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы законуну проекти Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини къауула берилени жалчытырга болуш этиди.
4. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясы (З.К.Шаширов) бир айна ичинде «Къабарты-Малкъар Республиканы Кырал советиниги Юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы законуну проекти Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини къауула берилени жалчытырга болуш этиди.
5. Бу Указ анга къа салынган кюнден башлауа кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **А.КАНОКОВ**
Нальчик шахар, 2013 жылда 24-чю апрельде, №63-УГ

Послания

Басханы водителлерни Арсен Каноковха ырызлыкъларыны билдиреуде

«Нальчик-Басхан» маршрутда ишлеген водителле КъМР-ни Башчысына Басхан шахар округда автомобиль жолу жангыртургъа себеплик этгени ючюн жорек ырызлыкъларын билдиреуде.

«Кыруулу ишле бек тынгылы тамамлангъандыла, жол сыйдамды, энчи ишбилеу, багъуулау болгъанды. Сау болгъузгъа сзююгюге кертичи болгъаныгъа ючюн. Жолланы тапандыруу жаны бла иш андан ары бардырылгъаны бек ишанабыз, нек дегенде Басхан районда жолланы асламасы осал халдадыла», - деп айтыла да ала жазгъан письмода.

Эсигизге салайкъ, басханчы-

Жыйынуу

Битеу амалланы къоркъуусузлукъну жалчытыргъа бойсундургъа

РФ-ни МЧС-ни Къабарты-Малкъарда Баш управленясында КъМР-ни Правительствоу Председатели орунбасары - Правительствоу Кыяын болумла болдурму эм кетериу, от тошууге къоркъуусузлукъну жалчытуу жаны бла комиссияны таматасы Уналаны Казимни башчылыгында кезилу жыйынуу болгъанды.

Анда талай соруугъа къаралгъанды. Жазда къар орген суулары адамла жашагъан журтлагъа хатарлы тиймеца не этилгени юсюнден Евгений Богаченов айткъанды. Жай-кюз кезилуде суулада болум, аланы айтахарына кере, мардан чыгарыкъ тююдию. Ол себептен байыл да, 2012 жылдача, хал сакълангъа. Суулары жагъаларында къоркъуулу жерле ишле бардырылгъанды. Алай таулада кючю хал ючюн къар кетерилгенди, ол марданан 1,1-2 керег келдию. Апрельде кючю жыйлыгыгъа марданан аз болукъды.

РФ-ни Гидромет арасындан билдирген кереке бекер, жай кези жуунаула кеп болуш тююдию, бютюнда августда ала арталдыла сакъланмайдыла, дегенди ол. Болсада республиканы сууларында арт жыллада къыйын болумла тобей тургъандыла. Федеральнй бюджеттен белюнени ачхачы быыл юч объектде-Басхан шахарда, Исламей, Эски Черек элвеле суулары авариясы ийиу бла мердонияны этегиликликке.

Ахыры 3-чю бетеди.

бляканы Кырал советиниги Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы, Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоу къурагъан кенгешче эм коордикция органына къауумларна кириге, делегацияла башчылык этерге неча аланы къауумларына кириге, дагыда кырал властын федеральнй оргнлары, Россия Федерацияны субъектленин кырал власть органына бла слештирге бардыргъанда, ала къатышырга болукъды.

3. Къабарты-Малкъар Республиканы Кырал советиниги ишени ырыкси эм техника бла жалчытырга Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясына эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Ишенин управленясына бююруда;

4. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясы (З.К.Шаширов) бир айна ичинде «Къабарты-Малкъар Республиканы Кырал советиниги Юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы законуну проекти Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини къауула берилени жалчытырга болуш этиди.

5. Бу Указ анга къа салынган кюнден башлауа кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **А.КАНОКОВ**
Нальчик шахар, 2013 жылда 24-чю апрельде, №63-УГ

ХОРЛАМНЫ КЮНОНЕ

Документле, письмола, суратла

КъМР-ни Архив службасында Къабарты-Малкъар гитлерчи уучуручулукта азатланганын 70-жыллыгына аталып...

хорламы» деген бѣломле бардыла. Улуу Ата журт урунун кезуонде Къабарты-Малкъары жашларына...

ХОПАЛАНЫ Марзип.

КЪРМЮЧ

Баш тема - мамырлыкъ бла ариуулукъ

Бу кюнде КъМР-ни Миллет музейинде абхазлы суратчылары «Аимадара» деген ат бла кѣрмючлери ачылыганды.

Виталий Джения.

Къонакълъа кѣрмючобюзге «Аимадара» деп боладан атамагъан-биз дегенлени чертгендиле. Ол аны тилде бир бири бла байламлыкъны...

Культура фонду башчысы Владимир Вороков былай дегенди: «Мен Абхазияны жарыкъ жерлеринде кѣп кер болгъаным, анда кинофильм да алганым.

Виталий Джения «Эртенлик»

къарындашлыбыз, аланы жарсылары не заманда да бизни жарыуубуз болгъанды, дегенди. Сора къонакъланы музейлерине Геннадий Темirkanову суратын саугъалагъанды.

Кѣрмючде Тимур Дедзариярны аскер саугъаларына, Валентина Урумаланы керамика аман бла этилген суратларына, Виталий Дженияны бронзадан, агъадан жонулган скульптураларына кырадан, заукулукъ алырга болукъуду.

Бизни баш ушакълда белгли художницабыз Акъкъяланы Сияра бу амалны хайыры бла этилген ишлени юсюнден энчирек айтханды. Ол, авторланы усталыкъларына бийик багъа бичип, хар бирини энчи стили, искусствогъа бирсилеге ушамгъан кырамы барды, дегенди.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат.

ЮБИЛЕЙ

Театрда, кинематографияда да хар белгили актѣрну къароучуну эсинде къалгъан роллары барды. Юрий Васильевич Яковлев экранда аллай жигиттеринден анды «Единств» болгъан, «Ракки», «Розовский, Ржевский», «Ирония судьбы», или «С дѣтским паром дегенде Ипполити, «Иван Васильевич меняет профессию» деген комедияда баш жигити да.

Биз Жангы жылда «Ирония судьбыгъа» къарамасакъ, бир зат жетмегенча кѣрмюч турарды. Адамланы аллай сиймекликерине, сѣвсоз, актѣрла улуу фахмулары бла жетгендиле. Комедияда Яковлевни жигити осларыкъ къылыкъларды.

Ол театры сахнасында артисты роллары асыры кѣлден, кыйсысын белгилерге да билмей къалса.

Бийик учунулулары къарамы бла билдирген актѣр

Актѣр кинода ишин 1956 жылдан ала башлагъанды. Эки жылдан ала Достоевскийни «Идиот» деген романын И. Пырѣев салгъан версиясында князь Мышкинни ролун ойнагъанды.

Жауапкъа бергенде «Ирония судьбыгъа» деп, окулукъ алырга оймей, кѣп кыйнагъанды. Ахирде, тутхан мурагъында толголмезлигин аныгъала, Яковлевни Е. Вахтангов аты театр училищени студентерине къошкъанды.

Конкурс «Сюжет журтум, мени Малкъарым!»

Былай ат бла Элбрус району краеведение музейинде жаш суратчылары конкурс бардырылгъанды. Анда кѣргомтолгѣн ишлени барысы да тугъан жербинин жануарлары деген тематкага жораланганды.

Конкурсун итолгъан чыгъаруу бла чекленип къалмай, музейни къулуучусу Топгъурлура Анжела Сабийеге республикада къытай миллетге жашагъанларыны аны табийгъат ому жануарларыны ослеринде да толук хабар айтханды. Азы бла тематикалыкъ викторина да бардырылгъанды.

Хорлагъанла барысы да саугъала бла белгиленгендиле. ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

Жандуурлукъ Интернетчылада къонакълда

В.М.Ковал аты Къабарты-Малкъар кырал аграр университетини студентлери «Единство» республикалыкъ жамаяту фондуу келечилери бла бирге Урунну эл социаллыкъ айнагъу министрствону «Налъчкени психоневрология интернет-ады» болгъанды. Ала бери жаш артистлени аны келип, концерт къурагъандыла, татлы ашырыкъла эм кон сайын керек затла келтиргендиле.

Мадина ТОКМАКОВА. КъМР-ни Урунну эл социаллыкъ айнагъу министрствосуну пресс-службасы

мюйд, мизансценаны устасыды. Анга шакъатлыкъ «Идиот» Мышкинни жигитиди. Ол мында къуру кѣлерины къарамы бла сѣвсоз аныгъатады ичинде кыйнагъан учунулукуну.

Рязанов салгъан чыгъармалада ойнагъан кыйсы актѣрла да даржагъанды. Ревиссѣр а кесини жаньндан

Юрий Васильевич Яковлев

Данелия да энчи кѣредиди. Юрий Васильевични Аны «Кин-диз-диз» деген фантастикалыкъ лентасында белгли актѣрла Е. Леонов, С. Любшини баш ойнагъанды.

Бусагъатда Яковлевни сохалары бардыла. Актѣр кѣп жыл Шукун аты училищесинде ишледиле. Кеси окулхан студентлери бла театр къурап, спектакльле салуу бла жорешдиди.

Актѣрну бир къызы бла эки жашы бардыла. Сабийлери барды да аталары баргъан сахнагъа жонун сайлагъандыла. Бионюлкѣ ала, бирге жыйылып, айтхылыкъ артист Юрий Яковлевни 85-жыллыкъ байрамн белгилеркидиле.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Table with 4 columns: Баш редактор АТЛАНЫ Жамал, РЕДКОЛЛЕГИЯ: БЕШПАЙЛАНЫ Муталип, ТЕЛЕФОНЛА: Редактору ирибейни 42-42-61, РЕДАКЦИЯНЫ БЕЪЛОМЛЕРИ: Жамат-политика Белом, РЕДАКЦИОН АННАЛА: Габетли бозомгъа КъМР-ни Асламлы информация органы жамат экин дин...